

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

AKTUALI PRAKTIKA CIVILINĖSE BYLOSE

2025 m. kovo mėn.

1. CIVILINIO PROCESO TEISĖ

Pakartotinis prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones negali būti paliktas nenagrinėtas

Lietuvos apeliacinis teismas (toliau – LAPT) nurodė, kad vien tai, jog byloje jau buvo pareikštas prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones, nereiškia, kad, esant įstatyme numatytiems pagrindams, byloje dalyvaujantis asmuo negali dar kartą su tokiu prašymu kreiptis į teismą. Teismas, gavęs tokį prašymą, negali palikti jo nenagrinėto.

Pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksą (toliau – CPK) suinteresuoti asmenys turi teisę bet kurioje proceso stadijoje kreiptis su pakartotiniu prašymu, atitinkamai jį motyvuodami ir taip įgyvendindami savo procesines teises. Be to, nutartis dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo neturi galutinio teismo sprendimo galios, todėl pareiškėjas turi teisę teikti pakartotinį prašymą teismui. Tačiau pakartotinis kreipimasis negali būti suprantamas taip pat, kaip ankstesnio prašymo teismui pateikimas, jame nenurodant iš esmės naujų ir (ar) papildomų aplinkybių, kurios nebuvo nurodytos ir analizuotos bei vertintos sprendžiant ankstesnį prašymą.

LAPT pažymėjo, kad tai, ar pakartotiniame prašyme, susijusiame su laikinųjų apsaugos

priemonių instituto taikymu, nurodytos aplinkybės ir faktai atitinka naujumo reikalavimą, t. y. ar atsirado naujų, pirmojo prašymo metu neegzistavusių arba šaliai nežinomų aplinkybių ir faktų, negali būti įvertinta nenagrinėjant šio pakartotinio prašymo iš esmės ir negali teikti pagrindo palikti tokį prašymą nenagrinėtą. Tapačių, kaip ir pradiniam prašyme, aplinkybių nurodymas yra pagrindas pakartotinį prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones atmesti, o ne palikti jį nenagrinėtą.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. kovo 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-130-464/2025](#)

2. CIVILINĖ TEISĖ

Dėl teisinio reglamentavimo, susijusio su tarptautinių sankcijų taikymu ir civilinės atsakomybės netaikymu

LApT išaiškino, kad Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymo (toliau – TSĮ) nuostatos dėl civilinės atsakomybės netaikymo yra *lex specialis* (specialusis įstatymas) ir, vadovaujantis teisės normų konkurencijos taisyklėmis, specialioji norma yra viršesnė už bendrąją normą (šiuo atveju – Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) reglamentavimą). Tačiau, atsižvelgdama į TSĮ 7 straipsnio 4 dalies formuluotę „Fiziniais ir juridiniams asmenims už sandorių ir prievolių nevykdymą dėl tarptautinių sankcijų įgyvendinimo

civilinė atsakomybė netaikoma arba jie nuo jos atleidžiami Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka“, teisėjų kolegija kėlė klausimą, ar TSĮ 7 straipsnio 4 dalis reiškia visišką civilinės atsakomybės netaikymą, ar tik atleidimą nuo jos įrodžius nenugalimos jėgos (*force majeure*) taikymo sąlygas.

LApT padarė išvadą, kad vis dėlto TSĮ 7 straipsnio 4 dalis nereiškia, kad civilinė atsakomybė netaikoma automatiškai, o reiškia tik atleidimą nuo jos, įrodžius griežtas *force majeure* taikymo sąlygas. Priešingu atveju, jeigu civilinė atsakomybė būtų netaikoma tik dėl tarptautinių sankcijų įvedimo, šalis galėtų piktnaudžiauti sankcijomis kaip pretekstu nevykdyti sutarties, net jeigu ji iš tikrųjų galėjo numatyti ar numatė tokių padarinių atsiradimą.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. kovo 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-75-467/2025](#)

Dėl asmenų, kuriems negalima taikyti civilinės atsakomybės dėl tarptautinių sankcijų taikymo

LApT nurodė, kad TSĮ 7 straipsnyje nepateiktas asmenų, kuriems yra arba nėra taikoma civilinė atsakomybė dėl tarptautinių sankcijų įgyvendinimo, sąrašas.

Sistemiškai įvertinus TSĮ 7 straipsnio 3 dalį, kurioje numatytas bendro pobūdžio draudimas vykdyti prievoles sankcijų galiojimo laikotarpiu, kartu su TSĮ

7 straipsnio 4 dalimi, darytina išvada, kad, viena vertus, draudimas vykdyti prievolės yra visų sandorio šalių pareiga, antra vertus, už sandorių ir prievolių nevykdymą dėl tarptautinių sankcijų įgyvendinimo civilinė atsakomybė netaikytina atitinkamai visoms sandorio šalims, nepriklausomai nuo to, ar joms taikomos sankcijos, ar jos nėra sankcionuojami subjektai.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. kovo 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-39-881/2025](#)

Dėl atlygintinos žalos, nugriovus pastatus, dydžio

LApT nurodė, kad tuo atveju, kai žala padaroma asmens turto sunaikinimu, teisingas žalos atlyginimas reiškia, kad turi būti nustatyta nukentėjusio asmens patirtų materialinių netekimų pinigine išraiška (prarasto turto vertė) ir šie netekimai kompensuojami. Nukentėjusio asmens patirtų turtinių netekimų dydis gali būti nustatytas nuostolius apskaičiuojant pagal prarasto turto atkuriamąją vertę.

Atkuriamoji vertė (patirti nuostoliai), kai žala padaroma turto sugadinimu (sugriovimu), turi būti suskaičiuota iki ribos, atitinkančios esamą sugadinimo metu objekto fizinę būklę. Taigi, atkuriamoji vertė (patirti nuostoliai) apima išlaidas, reikalingas ne naujo, o tokio paties nusidėvėjimo daiktui atkurti. Jei sugadintas daiktas yra naujas, tai jo sugadinimo metu esama būklė yra nauja ir jį atkurti reikia iki naujos

būklės. Jeigu objektas (daiktas) buvo naudojamas ar eksploatuojamas, tai jo vertė dėl to yra sumažėjusi (nusidėvėjusi), o dėl žalos padarymo yra sugadinamas ne naujas, bet nusidėvėjęs objektas.

Taigi, nustačius, kad ieškovei priklausę pastatai buvo pastatyti 1988 m., pastatai nebuvo naudojami, jų fizinė būklė buvo bloga, darytina išvada, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai priteisė ieškovei nuostolius (atkuriamosios vertės išlaidas), įvertinęs sugriautų pastatų fizinį nusidėvėjimą.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. kovo 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-55-516/2025](#)

Dėl smulkiojo akcininko teisės reikalauti išpirkti bendrovės akcijas už teisingą kainą

2022 m. lapkričio 30 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo (toliau – ABĮ) pakeitimai, kuriais ABĮ buvo papildytas 46¹ straipsniu dėl bendrovės akcijų išpirkimo.

ABĮ 46¹ straipsnio 13 dalyje nustatyta, kad bendrovės akcijų, dėl kurių teikiamas pranešimas apie išpirkimą, savininkai per pranešime nurodytą terminą turi parduoti jiems nuosavybės teise priklausančias balsavimo teisę suteikiančias bendrovės akcijas pranešime nurodytomis sąlygomis arba kreiptis į teismą dėl akcijos išpirkimo kainos atitikties teisingumo reikalavimams, apie tai informavę akcijas išperkantį akcininką ir bendrovę. Kreipimosi į teismą

atveju taikoma CK 2.115 straipsnio 2 dalis, 2.118, 2.119 ir 2.120 straipsniai.

Pagal CK 2.118–2.120 straipsnių nuostatas, įsiteisėjus pirmosios instancijos teismo sprendimui dėl priverstinio akcijų išpirkimo kainos atitikties teisingumo reikalavimams, teismas, vadovaudamasis įstatyme nustatytais taisyklėmis, nutartimi išsprendžia klausimą dėl ekspertų paskyrimo. Ekspertams pateikus ataskaitą dėl akcijų kainos, teismas turi priimti nutartį dėl kainos nustatymo. Nurodytų CK normų taikymas su tam tikrais pakeitimais, sprendžiant akcijų išpirkimo klausimą, įtvirtintas ABĮ 46¹ straipsnio 13 dalyje.

Taigi, išnagrinėjęs ieškinio reikalavimą iš esmės, teismas sprendimu (o ne nutartimi) konstatuoja pagrindą skirti teismo ekspertizę priverstinai išpirktinų ieškovei priklausančių bendrovės akcijų kainai nustatyti, nes kiti klausimai, susiję su ekspertų paskyrimu, akcijų kainos nustatymu, sumokėjimu už ekspertizę, yra išsprendžiami po teismo sprendimo įsiteisėjimo.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad tai, jog ateityje bus nagrinėjamas klausimas dėl akcijų išpirkimo kainos, nereiškia, jog pirmosios instancijos teismas negalėjo priteisti šalių patirtų bylinėjimosi išlaidų, išspręsdamas ginčą iš esmės. Jei šalys ateityje patirs išlaidų, sprendžiant klausimą dėl akcijų išpirkimo

kainos, pirmosios instancijos teismas nutartimi išspręs bylinėjimosi išlaidų, patirtų po teismo sprendimo įsiteisėjimo, paskirstymo klausimą (CK 2.119 straipsnis).

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. kovo 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-41-567/2025](#)

Dėl neapdraustos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu transporto priemonės savininko ir jos valdytojo atsakomybės

Byloje susiklostė situacija, kai eismo įvykį sukėlė transporto priemonės valdytoja, kuri valdė šią priemonę nuomos sutarties pagrindu, tačiau nei transporto priemonės savininkė, nei valdytoja neapdraudė transporto priemonės privalomuoju draudimu.

LApT pažymėjo, kad transporto priemonės savininkė, neapdraudusi Lietuvos Respublikoje registruotos transporto priemonės privalomuoju transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, pažeidė Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimą, taip pat ir 3 dalyje įtvirtintą draudimą leisti neapdraustą transporto priemonę naudoti kitam asmeniui.

Tokiu atveju draudikų biuras turi teisę reikalauti žalos atlyginimo ne tik iš transporto priemonės

valdytojos, neįvykdžiusios nuomos sutartimi priimtose pareigos sudaryti transporto priemonės valdytojo privalomojo civilinės atsakomybės draudimo sutartį, bet ir iš savininkės, neužtikrinusios, kad transporto priemonės valdytoja sudarytų privalomojo draudimo sutartį. Ši prievolė yra solidarioji atsakovių prievolė.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-71-370/2025](#)

3. NEMOKUMO TEISĖ

Dėl restruktūrizavimo proceso ypatumų, kai restruktūrizuojama įmonių grupės įmonė

LApT pažymėjo, kad Lietuvos civilinėje teisėje įmonių grupių reguliavimas yra paremtas grupės įmonių atskirumo doktrina, pagal kurią visos grupės įmonės laikomos savarankiškais juridiniais asmenimis. Įmonių grupė neturi juridinio asmens statuso, todėl esminio konsolidavimo taisyklės ir įmonių grupės nemokumas kaip toks neatitiktų Lietuvoje įtvirtintos juridinio asmens sampratos. Tačiau, jeigu sprendžiama dėl įmonės, priklausančios įmonių grupei, restruktūrizavimo, tikslinga taikyti procedūrų koordinavimo principus nagrinėjant bylas dėl įmonių, priklausančių įmonių grupei, restruktūrizavimo. Procedūrų koordinavimo veiksmai galėtų atitikti, pavyzdžiui, įmonių grupės nemokumo bylos kontrolę pavedant vykdyti vienam teismui,

skiriant vieną nemokumo administratorių, sudarant koordinavimo planą ir pan.

LApT, pasisakydamas dėl kreditorių informavimo tvarkos, pažymėjo, kad konkreti įmonių grupės įmonė (savarankiškas juridinis asmuo) nepranešė kreditoriams apie ketinimą inicijuoti nemokumo procedūras. Viešas pareiškimas, kad įmonių grupė susiduria su finansiniais sunkumais, savaime negali reikšti, jog kreditoriai žinojo, kad restruktūrizavimo byla bus keliama konkrečiam juridiniam asmeniui, priklausančiam įmonių grupei.

LApT taip pat išaiškino, kad prašymas paskirti vieną ir tą patį nemokumo administratorių visų grupės įmonių restruktūrizavimo procesams administruoti, nereiškia grupės įmonių nesąžiningumo. Vieno nemokumo administratoriaus paskyrimas visų grupės įmonių nemokumo procesams administruoti atitinka procedūrų koordinavimo principus vykdant įmonių grupės restruktūrizavimo procedūras ir užtikrina veiksmingą nemokumo procesą, sumažina administravimo išlaidas ir palengvina informacijos apie įmonių grupės narius gavimą, rinkimą, koordinavimą.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. kovo 4 d. nutartys civilinėse bylose Nr. [e2-262-407/2025](#), Nr. [e2-292-407/2025](#) ir Nr. [e2-307-407/2025](#).

Dėl kreditoriaus teisės kreiptis į teismą su prašymu atšaukti varžytynes

LApT išaiškino, kad Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ) nuostatos dėl likviduojamo dėl bankroto juridinio asmens turto pardavimo tvarkos yra imperatyvios, todėl turi būti vykdomos pagal nustatytą tvarką. Taigi, paskelbtas varžytynes gali atšaukti tik varžytynių vykdytojas, t. y. nemokumo administratorius, tačiau ne teismas.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. kovo 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [2-355-577/2025](#)

Dėl teisės apeliacine tvarka skųsti teismo nutartį, kuria atnaujintas terminas kreditorių susirinkimo nutarimui apskųsti

LApT pažymėjo, kad JANĮ nenumatyta galimybė atskirai skųsti teismo nutartį, kuria atnaujintas terminas kreditorių susirinkimo sprendimui apskųsti (JANĮ 55 straipsnis). Teismo nutartys ir sprendimai gali būti skundžiami CPK nustatyta tvarka, išskyrus JANĮ nurodytas išimtis (JANĮ 31 straipsnio 1 dalis). CPK neįtvirtinta teisė skųsti teismo nutartį, kuria atnaujintas procesinis terminas. Nutartis, kuria atnaujintas procesinis terminas, neužkerta kelio tolesnei bylos eigai, todėl dėl jos negali būti paduodamas atskirasis skundas.

Taigi, nutartys, kuriomis atnaujinamas terminas kreditorių susirinkimo nutarimui apskųsti, negali būti skundžiamos apeliacine tvarka.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. kovo 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-123-912/2025](#)

Pastaba. Lietuvos apeliacinio teismo apžvalgoje pateikiamos neoficialios procesinių sprendimų santraukos, sudarytos tik siekiant informuoti. Apžvalgoje naudojama Artūro Jendovickio nuotrauka.

Parengė Lietuvos apeliacinio teismo
Teismų praktikos skyrius
Gedimino pr. 40, LT-01503 Vilnius
Tel. 0 706 63 685
apeliacinis@apeliacinis.lt
www.apeliacinis.lt

Vilnius, 2025 m.